

EFESUS

Yesus na Pol qarinyej

¹ E Pol. Kristus Yesus na e qarınbej deqa e aqa anjam mare mare laqnum. Qotei aqa segi areqalo na e wau di ebej. Niŋgi Qotei aqa segi tamo unğasari Efesus qureq di unub qaji. Niŋgi Kristus Yesus geregere dauryeqnub. E anjam endi neŋgrenyosim nuŋgoq qarinyonum.

² Gago Abu Qotei wo Tamo Koba Yesus Kristus wo naŋgi aiyel niŋgi qa are boleinjrimqa niŋgi lawo na soqniy.

Kristus na laŋ qaji inŋi bole bole iga egej

³ Iga Qotei aqa ñam soqtoqnqom. A gago Tamo Koba Yesus Kristus aqa Abu Qotei. A Kristus aqa siŋgila na laŋ qaji inŋi bole bole iga egej. A gago qunun qa are qalsiq deqa inŋi di iga egej.

⁴ Qotei a mandam atosaisosiqa bati deqa a na iga giltgej. Di kiyaaqa? Iga Kristus beteryosim Qotei aqa segi kumbra boleq di sosim aqa ñamgalaq di une saiqoji sqajqa deqa.

⁵ Tulaŋ nami Qotei na iga qalaqalaigosiqa iga aqa segi aŋgro sqa marsiqa Yesus Kristus aqa wau na iga elenjej. Qotei aqa segi areqalo na a degyej.

⁶ Aqa kumbra dena a iga qa are boleiyej. Aqa Niri Yesus a tulaŋ qalaqalaiyeqnu qaji aqa siŋgila na a degyej. Deqa aqa ñam tulaŋ goge oqoqnqas.

⁷ Qotei a iga qa are tulaŋ boledamuiyej. Aqa kumbra di aqa utru agiende. A na Kristus qarinyonaqa a gago uneq na iga awaigwa marsiq

moiyej. Moisiq aqa leñ aiyej dena Qotei na gago une kalil kobotetgej.

⁸ A iga qa are tulan boleiyosiq qalie ti powo ti kalil iga egej.

⁹ Nami Qotei a are qalej, “Kristus a wau di yqas.” Osiqa aqa areqalo di ulitesoqnej. Ariya bini a na olo aqa areqalo di boleq atsiq iga osorgeqnu.

¹⁰ Deqa iga qalieonum, Qotei na ingi ingi kalil mandam ti lan qure ti di unub qaji nanqi taqat-njroqngas. Osim gilsim gilsim bati a nami atej qaji di brantimqa a ingi ingi kalil di olo osim Kristus aqa banq di atim Kristus a nanqo gate sqas.

¹¹ Qotei a mareqnaqa ingi ingi kalil babelenjeqnu. Tulan nami a aqa segi areqalo dauryosiq iga na Kristus beteryosim iga aqa segi tamo unqasari sqajqa marsiq giltgej.

¹² Iga Juda unum deqa iga namoqna Kristus qa gago areqalo singilatam. Gago kumbra dena Qotei aqa ñam tulan goge oqoqngas.

¹³ Niñgi sawa bei bei qaji niñgi dego Qotei aqa anjam bole queb. Anjam bole agiende. Qotei a Yesus aqa wau na niñgi elenjej. Niñgi Yesus qa nunqo areqalo singilatosib a beteryesonab Qotei na aqa anjam nami marej qaji di dauryosiq aqa toqor niñgi engej. Deqa niñgi aqa segi tamo unqasari unub. Toqor di aqa Mondor Bole.

¹⁴ Iga Mondor ejunum deqa iga qalieonum, bunuqna iga ingi bole bole Qotei a nami aqa segi tamo unqasari nanqi enjrqa marej qaji di oqom. Qotei a gago uneq na iga awaigej deqa iga ingi bole bole di oqom. Iga deqa bini tarinjoqnsim unum. Gago kumbra dena Qotei aqa ñam tulan goge oqoqngas.

Pol a Efesus Kristen nanġi qa pailyej

¹⁵ E endegsi quem. Niġgi Tamo Koba Yesus qa nunġo areqalo sinġilatoqnsib Qotei aqa segi tamo unġasari kalil nanġi qalaqalainjreqnub.

¹⁶ Deqa e gaigai Qotei binjiyoqnsim niġgi qa pailyeqnum.

¹⁷ A gago Tamo Koba Yesus Kristus aqa Qotei. A gago Abu rian koba ti unu qaji. Deqa e niġgi qa endegsi pailyeqnum, “O Abu, ni na Efesus Kristen nanġi areqalo bole enjrimqa nanġi ino anjam aqa utru geregere poinjrim ni qa bole qalieoqnaqab.”

¹⁸ O ijo was, ijo are koba endegsi unu. Qotei na nunġo areqalo suwantetngimqa ingi tulan bole bole a nami niġgi engwa osiq metngej qaji di niġgi qalieqab. Agi niġgi ingi di oqajqa tarijoqnsib unub. Iga Qotei aqa segi tamo unġasari unum deqa a na ingi di iga egwa marsiq gereiyetgej unu.

¹⁹ Qotei a sinġila koba ti unu. Sinġila dena a na gaigai iga Yesus qa gago areqalo sinġilateqnum qaji iga aqaryaigeqnu. Qotei aqa sinġila di tulan kobaquja. Deqa iga na ubtosim marqa keresai. Aqa sinġila kobaquja di gagoq di waueqnu. Niġgi sinġila di qalieqajqa deqa e niġgi qa Qotei pailyeqnum.

²⁰ Sinġila di nami Kristus aqaq di wauoqnej. Agi Kristus a moinaqa Qotei aqa sinġila kobaquja dena a na Kristus olo subq na tigeltosiq lan qureq osi oqsiq aqa ban woq di awotej.

²¹ Deqa Kristus na mondor sinġila nanġi ti gate kokba ti mandor nanġi ti tamo kokba ti kalil nanġi tulan bunjrsiqa goge kobaq di unu. A na tamo kalil bini bati endeqa ñam koba ejunub qaji nanġi ti tamo kalil bunuqna ñam koba oqab qaji nanġi ti

tulan bunjrsiqa goge kobaq di unu.

²² Qotei na ingi ingi kalil osiqa Kristus aqa sorgomq di atej unub. Deqa Kristus a ingi ingi kalil di nango gate koba sosiqa Qotei aqa segi tamo ungasari kalil nangi taqatnjreqnu.

²³ Tamo ungasari nangi di agi Kristus aqa jejamu qujai unub. Kristus a nangi ti ingi ingi kalil ti ekritosiq tulan keretnjrejunu.

2

Iga morenesobulonam Qotei a iga qa are boleyosiq qalaqalaigej

¹ Nami ningi une yoqnsib laqneb deqa ningi morenesobuleb.

² Bati deqa ningi mandam qa kumbra uge uge na walweloqneb. Ningi mondor uge uge lan goge di unub qaji nango gate koba Satan aqa kumbra dauryoqneb. Satan a segi mondor singila koba. Deqa a tamo ungasari Qotei aqa anjam gotranyeqnu qaji nango are miligiq di singila na waueqnu.

³ Nami iga kalil dego nangi koba na laqnsimqa gago jejamu qa areqalo uge uge namij dauryoqnem. Deqa Qotei a iga ti nangi qa ti minjin ani oqetej.

⁴⁻⁵ Bole, iga une yoqnsim laqnem deqa iga morenesobulem. Ariya bati deqa Qotei a iga qa tulan dulosiq qalaqalaigej deqa a na iga Kristus ombla nambile egej. A iga qa are boleyej aqa kumbra dena a na iga elenej.

⁶ Osiqa iga Kristus Yesus ombla olo subq na tigeltgobulosiqa iga lan qureq joqsi oqsiqa Kristus aqa awo jaram kobaq di awotgej.

⁷ Kristus Yesus aqa wau na Qotei a iga qa are tulan boledamuiyosiq iga boletgej. Aqa kumbra di a na tamo ungasari kalil bunuqna brantoqnqab qaji nangi osornjroqnqas.

⁸ Ningi Yesus qa nungo areqalo singilatonabqa Qotei a ningi qa are boleiyej. Aqa kumbra dena a na ningi elenjej. Ningi wau bole yonab dena Qotei na ningi elenosai. Qotei a ningi laja elenjej awai saiqoji.

⁹ Od, ningi wau bole yonab dena Qotei na ningi elenosai. Deqa ningi nungo segi ñam soqtqa kere-sai.

¹⁰ Kristus Yesus aqa wau na Qotei a gago are bulyetgonaqa iga tamo ungasari bunuj brantem. Deqa kumbra bole bole kalil Qotei a nami iga dauryqajqa gereiyetgej qaji di iga dauryoqnsim walweloqnqom.

Kristus a moiyej dena a jeu kobotej

¹¹ Ningi qalie, Juda nangi mulun aiyeqnuub. Di nanngo kumbra. Deqa nangi na ningi misilingoqnsib endegsib merngeqnuub, “Ningi mulun aiyosai qaji tamo.” Nangi nanngo segi ban na tamo nangi mulun breinjreqnuub. Ariya ningi geregere are qaliy. Ningi Juda sai. Ningi sawa bei bei qaji.

¹² Deqa ningi nami Kristus aqaq di sosai. Ningi isaq di soqneb. Ningi nami Israel nangi ti sosai dego. Qotei a marej, “E na Israel nangi ingi bole bole enjrqai.” Osiqa aqa anjam di singilatosiq soqnej. Ariya a na ingi bole bole di ningi engwa marosaioqnej. Deqa ningi ingi bole bole deqa tariñosaiioqneb. Ningi mandamq endi laja Qotei qaliesai soqneb.

¹³ Ariya bini ningi Kristus Yesus beteryesosibqa Qotei aqa jojomq di unub. Nami ningi isaq di sonabqa bati deqa Kristus a ningi qa moisiq aqa lej aiyej. Aqa kumbra dena a na ningi joqsiqa Qotei aqa areq bej.

¹⁴ Kristus a segi na jeu kobotej deqa bini iga kalil koba na so bole unum. Nami Juda nangi ti sawa bei bei qaji nangi ti jeu atoqnsib soqneb. Deqa jen a nanngo ambleq di sosiq nangi potnjrej. Ariya Kristus a moisiq dena jen di waqtosiq jeu kobotosiq Juda nangi ti sawa bei bei qaji nangi ti turtnjrsiq sawa qujaiq di atej.

¹⁵ A moiyej gam dena a na Moses aqa dal anjam mutu kalil taqal atekritej. A na Juda nangi ti sawa bei bei qaji nangi ti turtnjrej deqa nangi tamo bunuj brantosib tamo qujaiosib unub. Kumbra dena Kristus na jeu kobotosiq iga kalil lawo kumbraq di atej unum.

¹⁶ A na Juda nangi ti sawa bei bei qaji nangi ti turtnjrim nangi koba na tamo qujaiosib sqajqa deqa marsiq namburbasq di moiyej. Moisiq dena a jeu kobotej.

¹⁷ A bosiq anjam bole endegsi palontoqnej, “Bini ningi jeu turyqajqa kumbraq di unub.” A na anjam bole di ningi sawa isaq di unub qaji ti tamo ungasari jojom di unub qaji nangi ti palontosiq merngoqnej.

¹⁸ Kristus aqa wau dena iga koba na Mondor qujai ejunum. Deqa iga kalil are qujaitosim unum. Mondor dena gam waqtetgej deqa iga gaigai gago Abu Qotei aqa ulatamuq di brantognom.

Kristen nangi Qotei aqa tal bul unub

¹⁹ Deqa bini ningi olo yaun tamo sosai. Ningi Qotei aqa angro tinjin unub. Ningi ti Qotei aqa segi tamo ungasari kalil nanngi ti koba na was bole unub.

²⁰ Ningi Qotei aqa tal bul unub. Qotei a segi na tal di gereiyej. Qotei aqa anjam maro tamo nanngi ti aqa medabu o qaji tamo nanngi ti tal ai bul tigelejunub. Qotei a segi na tal di tigeltej. Kristus Yesus a segi tal ai tuma qaji. A segi na tal di singilatejunu.

²¹ Tal di aqa tanu kalil nanngi Kristus beteryejunub deqa nanngi kalil koba na singila na tigelejunub. Qotei na tal di gereiyoqnsiq unu. Deqa tal di kobaqujaoqnsiqa Tamo Koba aqa segi tal bul tigelejunu.

²² Ningi dego Kristus beteryejunub deqa Qotei na ningi ti aqa segi tamo ungasari kalil nanngi ti koroingej unub. Deqa ningi aqa segi so tal bul unub. Qotei aqa Mondor wo nanngi aiyel na tal di gereiyosib miligiq di unub.

3

Pol na sawa bei bei qaji nanngi Kristus aqa anjam bole minjre minjre laqnu

¹ O ijo was, Qotei a ningi kumbra tulan boledamu engej. E kumbra deqa saeqnsim laqnam tamo qudei na e ojsib tonto talq endi waibeb unum. E Pol. E na ningi sawa bei bei qaji aqaryaingwa osim deqa Kristus Yesus aqa wau ojeqnum. Utru deqa e tonto talq endi unum.

² Ningi queb, Qotei a e qa are boleiyosiq wau ebej. O ijo was kalil, Qotei a ningi qa dego are boleiyqajqa deqa e wau yeqnum.

³ Qotei na jeu kobotej anjam di nami ulitesoqnej ariya a na olo boleq atsiqa e osorbej. E deqa anjam truquyala endi nenjrenjonum.

⁴ Ningi ijo anjam endi sisiyosib qalieosib mariy, “Bole, Kristus aqa anjam nami uliesoqnej qaji di aqa utru Pol a geregere poiyeqnu.”

⁵ O ijo was, Qotei na uli anjam di tamo ungasari nami soqneb qaji nanqi minjrosaijoqnej. Ariya bini a na aqa Mondor aqa singila na uli anjam di babtosiqa aqa anjam maro tamo nanqi ti aqa medabu o qaji tamo nanqi ti minjreqnu.

⁶ Uli anjam di aqa utru agiende. Qotei na sawa bei bei qaji nanqi ti Juda nanqi ti turtnjrnsiqa sawa qujaiq di atej. Nanqi Yesus aqa anjam bole ojejunub deqa nanqi kalil tamo qujaiosib inji bole bole Qotei a nami Kristus Yesus aqa wau na nanqi enjrqa marej qaji di oqab.

⁷ E Yesus aqa anjam bole di mare mare laqajqa deqa Qotei a e qa are boleiyosiqa e wau tamo atej. Osiqa aqa segi singila kobaquja e ebej.

⁸ E tamo bolesai. Qotei aqa segi tamo ungasari kalil nanqi na e tulan bunbejunub. Di unqum. Qotei a e qa are boleiyej deqa e sawa bei beiq di Kristus aqa anjam mare mare laqnum. Kristus aqa anjam agiende. A na inji tulan bole bole iga egwas. Inji bole bole di aqa utru iga na ubtosim marqa keresai.

⁹ Ningi qalie, Qotei a mandam ti inji inji kalil ti atelenjej unub. Ariya kumbra a yqajqa nami aqa areqaloq di soqnej qaji di a na ulitej. Bini a na aqa areqalo di olo boleq atqa marsiq e wau ebej.

¹⁰ Od, a na aqa segi qalie ti powo ti boleq atqa marsiq e wau ebej. Deqa lan angro singila kokba ti

mondor lan goge di unub qaji nanği ti bini Qotei aqa areqalo di unoqnsib geregere poinjreqnu. Qotei aqa areqalo agiende. A na Juda nanği ti sawa bei bei qaji nanği ti turtnjrsim sawa qujaiq di atqas.

¹¹ Tulan nami Qotei a kumbra di yqajqa are qalej. Ariya bini a gago Tamo Koba Kristus Yesus aqa wau na kumbra di yeqnu.

¹² Iga Yesus qa gago areqalo sinğilateqnum deqa iga ulaosaieqnum. Iga bole qalieonum, iga Qotei aqa ulatamuq di brantqajqa gam agi Yesus a segi qujai.

¹³ Deqa ninği quiy. E ninği qa osim Yesus aqa wau ojeqnum. E wau di ojeqnum deqa e gulbe koba qoboiyeqnum. Ninği deqa are koba qalaib. Ninği are koba qalqab di ninği ulonqab. Deqa ninği ijo gulbe deqa areboleboleingem. Ijo gulbe dena ninği aqaryainğimqa ninği Qotei ombra so bole gaigai sqab.

Pol a Efesus Kristen nanği qa pailyeqnu

¹⁴ Deqa ijo was, e sinğa pulutoqnsim Abu Qotei binjyeqnum.

¹⁵ A tamo unğasari kalil lan ti mandam ti di unub qaji nanço Abu. Deqa a na nanço ñam segi segi breiyetnjreqnu.

¹⁶ E ninği qa endegsim pailyeqnum, “O Abu, ni nami inği tulanj bole bole Efesus Kristen nanği gereiyetnjrem. Deqa ni nanço are miligiq di ino Mondor atim soqnim dena nanği tulanj sinğilaqab.

¹⁷ Amqa nanği Kristus qa nanço areqalo sinğilatesoqrib kumbra dena Kristus a nanço are miligiq di sqas. O Abu, ni na Efesus Kristen nanği

siŋgilatnjrimqa qalaqalaiyo kumbra naŋgo are miligiq di tulaŋ siŋgilatib soqneme. Mandam na ŋam jirim ojesonaqa ŋam a siŋgila na tigelejunu dego kere.” O ijo was, e niŋgi qa degsim Qotei pailyeqnum.

¹⁸⁻¹⁹ Deqa niŋgi ti Qotei aqa segi tamo uŋgasari kalil naŋgi ti siŋgila osib Kristus aqa qalaqalaiyo kumbra qa geregere qalieosib soqniy. Aqa qalaqalaiyo kumbra di tulaŋ kobaquja. A tulaŋ olekoba. A tulaŋ goge koba. A tulaŋ guma koba. Od, Kristus aqa qalaqalaiyo kumbra dena powo ti qalie ti kalil tulaŋ buŋyejunu. Deqa niŋgi aqa qalaqalaiyo kumbra qa geregere qalieosib soqniy. Soqniŋ inŋi bole bole kalil Qotei na ekritosiq keretejunu qaji di dego nuŋgoq di maqesqas.

²⁰ Qotei aqa siŋgila a gago are miligiq di waueqnu. Aqa siŋgila dena gago areqalo ti pailyo ti kalil tulaŋ buŋyejunu.

²¹ Deqa Qotei aqa segi tamo uŋgasari kalil naŋgi Kristus Yesus aqa ñam na bati gaigai Qotei aqa ñam soqtoqnsib gilsib gilsib diŋo bati itqab. Bole.

4

Iga Kristus aqa jejamu qujai

¹ E Pol. E Tamo Koba aqa wau ojeqnum deqa e tonto talq endi unum. Qotei na niŋgi a dauryqa osiq metŋgej. Deqa e nuŋgo are tigeltetŋgitqa niŋgi kumbra Qotei a tulaŋ areareteqnu qaji di yoqnsib walweloqniy.

² Osib niŋgi nuŋgo segi ñam aguq atoqnsibqa niŋgi segi segi qa lawo kumbra yoqniy. Kristen tamo qudei na niŋgi une bei eŋgibqa niŋgi kamba

olo nanḡi qa urur minjin oqaiq. Niḡi nanḡi qalaqalainjroqnsib gulbe nanḡi na niḡi enḡeqnub qaji di qoboiyetnjroqniy.

³ Osib niḡi nuḡo Kristen was kalil nanḡi koba na are qujaitosib lawo na sqajqa siḡilaoqniy. Kumbra di agi Qotei aqa Mondor na iga osorgeqnu.

⁴ Iga kalil Kristus aqa jejamu qujai unum. Iga kalil Mondor qujai ejunum. Qotei na niḡi inḡi qujai qa tariḡqa osiq metḡej. Inḡi qujai di agi laḡ qureq di unu.

⁵ Tamo Koba qujai dego unu agi Kristus. Iga a qa qujai gago areqalo siḡilateqnum. Iga kalil yanso qujai em.

⁶ Qotei qujai unu. A gago kalil qa Abu. A na qujai tamo uḡgasari kalil nanḡi taqatnjreqnu. A nanḡo are miligiq di waueqnu. A nanḡo ambleq di unu.

⁷ Kristus a iga kalil qa are boleyosiq segi segi siḡila egej.

⁸ Agi Qotei aqa anjam bei nami endegsib neḡrenyeb unu,

“Qotei a tonto tamo gargekoba nanḡi elenḡosiq joqsiq laḡ goge oqej.

Oqsiq dia nanḡi siḡila enjrej.”

⁹ O ijo was, Kristus a laḡ goge oqej anjam di aqa utru agiende. A mati oqosai. A mati moiyo qureq aiyej.

¹⁰ Aisiq dena olo tulaḡ goge oqsiq laḡ qure kalil bunyekritosiq torei oqej. A degyej. Di kiyaaqa? A na inḡi inḡi kalil ekritosim keretqajqa deqa.

¹¹ Deqa a segi qujai na tamo nanḡi siḡila enjreqnu. Tamo qudei nanḡi a na siḡila enjreqnaqa nanḡi aqa anjam mare mare laqnub. Tamo qudei nanḡi

a na singila enjreqnaqa nanġi aqa medabu oqnsib aqa anjam babteqnu. Tamo qudei nanġi a na singila enjreqnaqa nanġi aqa anjam bole palon-toqnsib tamo unġasari nanġi are bulyetnjreqnu. Tamo qudei nanġi a na singila enjreqnaqa nanġi Qotei aqa anjam plaltoqnsib Kristen tamo unġasari nanġi taqatnjreqnu.

¹² Kristus na tamo nanġi di singila enjreqnu. Di kiyaaqa? Nanġi na kamba iga Qotei aqa segi tamo unġasari singilatgimqa iga Kristus aqa wau geregere ojqaqqa deqa. Gago wau dena Kristus aqa jejamu a so bole sqas. Kristus aqa jejamu agi iga segi.

¹³ Wau di gilsim gilsim mondonġ iga kalil gago areqalo torei Kristus qa singilaboletosim koba na are qujaitosim sqom. Sosim bati deqa iga kalil Qotei aqa Niri qa bole qalieqom. Kumbra dena iga tulaġ bole oqnsim singila ti sosim Kristus aqa segi kumbra bole kalil ekritosim keretqom.

¹⁴ Gisaġ tamo nanġi maqu kumbra yoqnsib anjam koba laġa laġa maroqnsib laqnu. Jagwa na yuwal tigelteqnaqa oqe aiyeqnu dego kere anjam dena tamo unġasari qudei nanġo areqalo niñaqyetnjreqnu. Ariya iga anġro kiñilala bul sqasai deqa anjam dena gago areqalo niñaqyetgwasai.

¹⁵ Iga gisaġ anjam di qusim dauryqasai. Iga qalaqalaiyo kumbra dauryoqnsim anjam bole segi maroqnqom. Osim dena iga kalil bole oqnsim singilaoqnsim gago Gate Koba Kristus beteryesqom.

¹⁶ Iga kalil Kristus aqa jejamu qujai unum deqa iga qudei aqa baġ bul. Iga qudei aqa siġa bul. Iga qudei aqa ŋamdamu bul. A na aqa baġ ti siġa ti ŋamdamu ti di turtoqnsiqa qujaitejunu. Deqa

iga segi segi kalil Kristus beteryoqnsim aqa wau geregere ojoqnsim aqa qalaqalaiyo kumbra dauryoqngom. Kumbra dena iga tulan boleqnsim singilaoqngom.

Ningi so bunuj ti areqalo bunuj ti soqniy

¹⁷ Deqa e Tamo Koba aqa ñam na ningi singila na endegsi mernḡwai. Sawa bei bei qaji nanḡo areqalo tulan niñaqejunu deqa ningi na nanḡo kumbra uge uge olo dauryosib walwelaib.

¹⁸ Nanḡo qalie ti powo ti tulan ambruejunu. Nanḡi tulan nanarioqnsib laqñub. Nanḡo are miligi geteñejunu. Deqa Qotei aqa ñambile nanḡoq di sosai.

¹⁹ Nanḡi kumbra uge uge yoqnsib ariya nanḡi deqa jemainjrosaeqnu. Nanḡi torei kumbra ugeq aiyejunub. Nanḡi kumbra uge jigat yqajqa are tulan prugnjqnu.

²⁰⁻²¹ E qalie, ningi Kristus aqa anjam ojejunub deqa ningi sawa bei bei qaji nanḡo kumbra uge di dauryosaieqñub. Nami anjam plalto tamo nanḡi na Kristus aqa anjam mernḡeqñab ningi quoqñeb. Anjam di gisañ sai. Di Yesus aqa anjam bole.

²² Ningi so namijq di sosib walweloqñeb bati deqa so namij dena ningi gisañgeqnaqa ningi kumbra uge uge yqajqa are prugnjqñej. Nuḡo kumbra dena ningi padalqa gamq di breiñgoqñej. Deqa bini ningi so namij di torei uratii.

²³ Uratosib areqalo bunujq di soqniy.

²⁴ Ningi so bunuj osib gara bul jigsib soqniy. Qotei na ningi a bul sqa marsiqa nuḡo so bunuj di gereiyetñej. Ningi qalie, tamo nanḡi so bunujq

di unub qaji nanngo kumbra tulanj bole tintinj branteqnu. Deqa nanngi Qotei aqa segi kumbra boleq di unub.

²⁵ Deqa ninngi gisanj kumbra kalil uratekritisib anjam bole segi Kristen tamo ungasari nanngi minjroqniy. Ninngi kalil Kristus aqa jejamu qujai unub deqa ninngi kumbra degyoqniy.

²⁶ Ninngi minjinj oqimqa ariya ninngi urur minjinj kobotiy. Ninngi minjinj ti soqniq qoloaiq. Qoloqas di ninngi olo une bei ato uge.

²⁷ Ninngi urur minjinj kobotqasai di ninngi Satan gam waqtetibqa a na ninngi olo uneq breingwas.

²⁸ Ariya bajinj tamo nanngi olo bajinjaib. Nanngi nanngo segi banj na wauoqnsib dena inji inji oqnsib tamo ungasari inji qa truqueqnuq qaji nanngi aqaryainjroqnebe.

²⁹ Ninngi nunngo medabu waqtoqnsib anjam uge maroqnaib. Ninngi anjam bole segi maroqnsib dena tamo ungasari gulbe ti unub qaji nanngi singilatnjroqniy. Yimqa nanngi nunngo anjam quoqniq dena Qotei a nanngi qa are boleiyosim kumbra bole enjroqniqas.

³⁰ Qotei na aqa toqor ninngi engej deqa ninngi aqa segi tamo ungasari unub. Toqor di agi aqa Mondor Bole. Diño batiamqa a nunngo uneq na ninngi torei awainjwas. Deqa ninngi na Mondor di are gulbe yaib.

³¹ Ninngi are uge ti minjinj ti njirinj ti qoto ti misilinj anjam ti kumbra uge ti kalil torei uratij.

³² Osib ninngi na nunngo Kristen was nanngi kumbra bole bole enjroqnsib nanngi qalaqalainjroqnsib nanngo une kobotetnjroqniy. Qotei a Kristus aqa ñam na nunngo une kalil kobotetngej deqa ninngi

na kamba olo nunḡo Kristen was nanḡo une dego kobotetnjroqniy.

5

Ninḡi suwan qaji tamo unḡasari sosib suwanḡoq di laqniy

¹ Qotei na ninḡi tulaḡ qalaqalaingeqnu. Ninḡi aqa segi anḡro tinḡin unub deqa kumbra a segi yeqnu qaji di ninḡi dego dauryosib yoqniy.

² Kristus na iga tulaḡ qalaqalaigosiq aqa segi ḡambile uratosiq iga qa moiyej. Dego kere ninḡi qalaqalaiyo kumbra dauryosib walweloqniy. Atra tamo nanḡi atraiyo inḡi inḡi saban quleq ti bolequja di oqnsib Qotei atraiyeqnu dego kere Kristus na aqa segi ḡambile Qotei atraiyosiq moinaqa Qotei a deqa tulaḡ areboleboleiyej.

³ Ninḡi sambala kumbra yaib. Ninḡi kumbra jigat dego yaib. Ninḡi tamo qudei nanḡo inḡi inḡi qa mamaulḡgaiq. Nunḡo ambleq di kumbra uge deqaji saiḡ. Iga Qotei aqa segi tamo unḡasari unum deqa iga kumbra kalil deqaji dauryqasai.

⁴ Anjam jiga ti nanari anjam ti alaḡ anjam ti di dego ninḡi maroqnaib. Iga anjam deqaji marqom di kumbra bolesai. Deqa ninḡi anjam bei marqa oqnsib anjam bole segi maroqnsib Qotei binjiyoqniy.

⁵ Ninḡi endegsib qalieoiy. Tamo bei a sambala kumbra ti kumbra jiga ti mamaul kumbra ti dauryqas di Kristus aqa Abu Qotei wo nanḡi aiyel na a taqatqasai. Osib aqa Mandor Kokba sqasai dego. Mamaul kumbra di gisaḡ qotei qa louo bul.

⁶ O ijo was, tamo qudei na niŋgi kumbra uge deqaji yqajqa titŋgoqnsib anjam laŋa laŋa merŋgoqnsibqa niŋgi naŋgo anjam di qusib dauryaib. Tamo uŋgasari Qotei aqa anjam gotraŋyeqnsib qaji naŋgi kumbra uge deqaji yeqnsib deqa Qotei a naŋgi qa tulaŋ minjin oqeteqnu.

⁷ Deqa niŋgi tamo uŋgasari deqaji naŋgi ti beteroqnaib.

⁸ Niŋgi nami ambruq di soqnebe. Ariya bini Tamo Koba a na niŋgi elenosiq aqa suwaŋoq di atej unub. Deqa niŋgi suwaŋ qaji tamo uŋgasari sosib suwaŋoq di laqniy.

⁹ Suwaŋ a na kumbra endeqaji babteqnu. Tamo uŋgasari suwaŋoq di unub qaji naŋgi kumbra bole bole yeqnsib. Naŋgi kumbra tintin dauryeqnsib. Naŋgi anjam bole mareqnsib.

¹⁰ O ijo was, kumbra kalil Tamo Koba a tulaŋ areareteqnu qaji di niŋgi geregere qalieqa osib dauryoqniy.

¹¹ Osib tamo uŋgasari ambruq di sosib kumbra uge uge yeqnsib qaji naŋgi ti beteroqnaib. Naŋgi kumbra deqaji yeqnsib deqa naŋgi kumbra bole bei babtosaieqnsib. Deqa niŋgi na tamo uŋgasari naŋgi di endegsib minjroqniy, “Nuŋgo kumbra di uge.”

¹² Tamo uŋgasari ambruq di unub qaji naŋgi ulioqnsib kumbra yeqnsib. Di kiyaya? Naŋgo kumbra di tulaŋ ugedamu. Deqa iga naŋgo kumbra uge qa yala marqasai bole sai. Marqom di iga jemaigwas.

¹³ Ariya suwaŋ a na kumbra kalil boleq ateqnu.

¹⁴ Suwaŋ a kumbra bei boleq atqas di a suwaŋobulqas. Agi anjam bei endegsi unu,

“O tamo ñeiejunum qaji ni olo subq na tigel.
Yim Kristus na ni suwan emqas.”

¹⁵ Deqa ijo was, ñingi nungo segi segi walwel geregere taqatosib soqniy. Níngi nanari tamo bulosib walwelaib. Níngi powo ti sosib walweloqniy.

¹⁶ Bini bati uge. Deqa ñingi bati laña ñañguiyaib. Bati soqnim ñingi Qotei aqa kumbra yoqniy.

¹⁷ Níngi nanari kumbra yoqnaib. Níngi Tamo Koba aqa areqalo geregere qalieosib dauryoqniy.

¹⁸ Níngi ya uge uyoqnsib nanarioqnaib. Kumbra dena ñingi ugeugeingwas. Deqa ñingi Qotei aqa Mondor aqa kumbra dauryoqniy a na ñingi taqatngesqas.

¹⁹ Níngi nungo Kristen was ñangi ti koba na anjam maroqnsibqa bati deqa ñingi Qotei qa louoqniy. Lou qudei nenngrenq di unu qaji dena ti lou qudei Qotei aqa Mondor na nungo are miligiq di tigelteqnu qaji dena ti ñingi Qotei qa louoqniy. Osib nungo medabu na ti nungo are miligi na ti Tamo Koba a qa louoqniy.

²⁰ Kumbra kiye nungoq di brantoqnim, unqum, ñingi bati gaigai gago Tamo Koba Yesus Kristus aqa ñam na Qotei binjiyoqniy.

Pol a tamo unq wo ñangi anjam minjrej

²¹ Kristus a nungo Tamo Koba unu deqa ñingi a qa ulaoqnsibqa Qotei aqa tamo unqasari kalil nanqo sorgomq di soqniy.

²² O unqasari, ñingi Tamo Koba aqa sorgomq di unub deqa ñingi nungo gumbulun nanqo sorgomq di dego soqniy.

²³ Kristus a gago gate koba unu dego kere nungo gumbulun nanngi nungo gate unub. Iga kalil Kristus aqa jejamu qujai unum. A na iga elenjej.

²⁴ O ungasari, Qotei aqa tamo ungasari nanngi Kristus aqa sorgomq di unub dego kere ningi bati gaigai nungo gumbulun nanngo sorgomq di soqniy.

²⁵ O tamo, ningi na nungo n̄aun nanngi tulan qalaqalainjroqniy. Agi Kristus na aqa segi tamo ungasari nanngi tulan qalaqalainjr̄siq aqa segi n̄ambile uratosiq nanngi qa moiyej dego kere.

²⁶ Kristus a ya na ti aqa segi anjam na ti nanngi yansnjrej deqa nanngi Qotei aqa kumbra boleq di unub.

²⁷ Kristus a nanngi qa moiyej. Di kiyaaqa? A na nanngi aqa segi qa marsim nanngi Qotei aqa kumbra boleq di atim nanngi tulan boledamu une saiqoji sqajqa deqa.

²⁸ Deqa tamo, ningi nungo n̄aun nanngi dego tulan qalaqalainjroqniy. Agi ningi nungo segi jejamu qalaqalaiyeq̄nub dego kere. Tamo nanngi nanngo n̄aun nanngi qalaqalainjr̄qab di nanngi nanngo segi jejamu dego qalaqalaiyqab.

²⁹ Iga qalie, tamo nanngi nanngo segi jejamu jeuto-saieq̄nub. Nanngi nanngo jejamu geregereiȳoq̄nsib in̄gi bole bole anaiyeq̄nub. Kristus na aqa segi tamo ungasari nanngi geregereinj̄rēq̄nu dego kere.

³⁰ Iga kalil Kristus aqa jejamu qujai unum. Iga segi segi aqa sin̄ga ti ban̄ ti unum.

³¹ Agi Qotei aqa anjam bei nami endegsib nen̄gren̄yeb unu, “Tamo bei na aqa ai abu nanngi uratnj̄rsimqa aqa segi n̄aun wo beterosib jejamu qujaitosib sqab.”

³² Qotei aqa uli anjam di tulan kobaquja. E na Kristus a ti aqa segi tamo ungasari nanngi ti sigitnjrsim agi ninngi merngonum.

³³ O tamo, Qotei a ninngi qa osiq anjam di marej. Deqa ninngi na nunngo njanngi qalaqalainjroqniy. Ninngi nunngo segi jejamu qalaqalaiyeqnuub dego kere. Ariya ungasari, ninngi kamba dego nunngo gumbulunngi sorgomq di sosibqa nanngi kumbra bole enjroqniy.

6

Pol a angoro nanngi ti nanngo ai abu nanngi ti anjam minjrej

¹ O angoro, ninngi na Tamo Koba a beteryejunub deqa ninngi nunngo ai abu nanngo anjam dauryoqniy. Ninngi kumbra degyqab di bolequja.

²⁻³ Agi Qotei a dal anjam endegsi marej, “Ni ino ai abu nanngo sorgomq di sosim nanngo anjam dauryoqne.” Osiqua olo anjam endegsi totoryej, “Ni degyqam di ni bole sosim mandamq endi so kobaiyqam.” Qotei a anjam degsi totoryej. A nami dal anjam bei marqa osiqua anjam degsi totoryo-saioqnej.

⁴ O abu, ninngi na nunngo angoro nanngo areqalo ugetetnjraib. Nanngi minjin oqetnjro uge. Ninngi Tamo Koba aqa njanngalaq di nanngi dalnjroqnsib tingitnjroqniy.

Pol a kanngal tamo nanngo wau qa gate nanngi ti anjam minjrej

⁵⁻⁶ O kanngal tamo ninngi quiy. Ninngi nunngo wau qa gate nanngo sorgomq di sosibqa nanngi qa ulaoqniy. Ninngi Kristus qa wau bole yeqnuub dego kere

ninigi gaigai nungo wau qa gate nanigi qa wau bole yoqniy. Ninigi gisan na nanigo namgalaq di lanja wau bole yobulaib. Ninigi Kristus aqa kanjal tamo dego unub. Deqa ninigi nungo are miligiq na Qotei aqa areqalo dauryosib nungo wau qa gate nanigi qa wau bole yoqniy.

⁷ Ninigi mandam tamo nanigi segi wauetnjro-saieqnu. Ninigi Tamo Koba a dego waueteqnu. Ninigi deqa are qaloqnsib are bole na nungo wau qa gate nanigi wauetnjroqniy.

⁸ Ninigi are qaliy. Ninigi wau bole yqab di Tamo Koba a na kamba awai boledamu engwas. Ninigi kanjal tamo unub kiyo ninigi kanjal tamo sai kiyo di ungun. Ninigi wau bole yoqniy.

⁹ Ariya wau qa gate, ninigi dego nungo kanjal tamo nanigi kumbra bole enjroqniy. Ninigi nanigi ula enjroqnaib. Tamo Koba a lan goge di unu. A nungo Tamo Koba unu. A kanjal tamo nanigo Tamo Koba dego unu. Aqa namgalaq di tamo ungasari kalil nanigi kerekere unub deqa a kumbra qujai na nanigi peginjreanu. Ninigi deqa are qaloqnsib nungo kanjal tamo nanigi kumbra bole enjroqniy.

Ninigi qoto tamo bulosib qoto qa inigi inigi jigelenoy

¹⁰ Ariya e ijo anjam getentqai. Ninigi Tamo Koba a beteryejunub deqa ninigi aqa singila kobaquja osib singila na tigelesoqniy. ¹¹ Osib qoto qa inigi inigi Qotei na ninigi engeanu qaji di jigelenosib singila na tigelosib Satan aqa gisan anjam ti aqa uli kumbra ti gotranjoqnsib qotoqniy.

¹² Ninigi geregere are qaliy. Iga mandam tamo ungasari nanigi ti qotosaieqnum. Iga lan goge qaji singila ti Satan aqa mondor uge uge nanigi ti aqa

gate kokba nanği ti qoteqnum. Nanği kalil ambru qa bati endeqa mandam taqatoqnsib unub.

¹³ Deqa bati uge endi ninği qoto qa inği inği Qotei na engeqnu qaji di elenşosib şingila na tigelosib qotoqniy. Yim bunuqna qoto koboamqa ninği şingila na tigelesqab.

¹⁴ Deqa ninği şingila na tigelesqa marsibqa anjam bole alalag bul di tigsib tigeloiy. Osib kumbra bole tinğın gara jugo bul jigsib dena nuño are targa kabutiy.

¹⁵ Qotei na jeu kobotej deqa iga a ti are qujaitosim unum. Anjam bole di ninği şinga tatal bul jigsib mare mare laqniy.

¹⁶ Ninği qoto qa inği inği kalil di jigekritosib ariya Yesus qa dego nuño areqalo şingilatosisoqniy. Nuño areqalo di dumu bul osib tigeloiy. Yimqa tamo uge Satan na qaja ti nıamyuwo ti ninği qa waiyoqnimqa nuño dumu dena ninği na qaja ti nıamyuwo ti di gotranjoqnaqab.

¹⁷ Qotei na ninği elenşej aqa kumbra di ninği gate tatal bul jigsib soqniy. Sosib Mondor aqa sebru dego ojsib dena qotoqniy. Sebru di Qotei aqa anjam.

¹⁸ Ninği Mondor aqa şingila na gaigai Qotei pailyoqniy. Ninği aqarataib. Ninği Qotei na aqaryainğwa maroqnsib pailyoqniy. Ninği pailyoqajqa urato uge deqa ninği geregere nıam atoqnsib soqniy. Sosib Qotei aqa segi tamo unğasari kalil nanği qa pailyoqniy.

¹⁹ Osib e qa dego endegsib pailyoqniy, “O Abu, ni na Pol aqa medabu şingilatetimqa a ulaqasai. A ino anjam bole nami uliesoqnej qaji di ubtoqnsim

tamo unḡasari nanḡi minjroqnqas.”

²⁰ O ijo was kalil, Qotei na e qarinqbonaqa e aqa anjam bole di mare mare laqnem deqa jeu tamo nanḡi na e tonto talq endi waibeb unum. E anjam bole di marqajqa wau ti. Deqa ninḡi e qa Qotei pailyoqnbqa a na e siḡilatboqnim e ulaqasai. E aqa anjam di siḡila na tamo unḡasari nanḡi minjroqnqai.

Anjam getento

²¹ Ariya Tikikus a nuḡoq bqo deqa a na ijo wau kalil qa ninḡi saḡwas. Tikikus a gago Kristen was bole. A Tamo Koba aqa wau tamo bole.

²² E na a qarinyonum nuḡoq bqo. Iga kiyersim unum di a na ninḡi mernḡwas. Osim nuḡo are siḡilatetḡwas.

²³ O Kristen was kalil, Tamo Koba Yesus Kristus aqa Abu Qotei wo nanḡi aiyel na nuḡo are latetḡebe. Osib ninḡi aqaryainḡibqa ninḡi nanḡi aiyel qa nuḡo areqalo siḡilatoqnsib qalaqalaiyo kumbra dauryoqniy.

²⁴ Tamo unḡasari kalil gago Tamo Koba Yesus Kristus qalaqalaiyqajqa uratosaietnub qaji nanḡi qa Qotei a are boleiyeme. Bole.

Yesus Aqa Anjam Bole 2000
The New Testament in the Anjam language of Papua
New Guinea, 2000 edition
Nupela Testamen long tokples Anjam long Niugini,
2000

Copyright © 2000 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Anjam

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2001-01-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

6bd977a8-0139-583b-a367-c04faf6223cc